

Kérdés azonosítószáma	8/2020.
Benyújtás dátuma	2019. november 29.
Hivatkozott jogszabály	2014/65/EU irányelv (MiFID II); a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (Bszt.)
Témakör	Ösztönzők
Jogszabályhely pontos megnevezése	MiFID II. 24. cikk (9) bekezdés; Bszt. 41. § (5) és (7) bekezdései
Vonatkozó technikai sztenderd, ESMA Q&A, ESMA iránymutatás	
Kérdés	Elfogadhatja-e a független alapon befektetési tanácsadást és portfóliókezelési szolgáltatást nyújtó befektetési vállalkozás az állampapírok elsődleges forgalmazója által az alforgalmazónak fizetendő jutalékot a függetlensége sérelme nélkül, ha ez a jutalék az alforgalmazó által a befektetők számára értékesített, és az alforgalmazónál vezetett értékpapírszámlákon nyilvántartott állampapírok állománya alapján járna az elsődleges forgalmazótól az alforgalmazónak?
Kérdés háttere	<p>A MiFID II és a Bszt. rendelkezései főszabály szerint, nagyon szűk kivételekkel tiltják a független alapon befektetési tanácsot nyújtó illetve portfóliókezelést végző befektetési vállalkozások számára az ösztönzők elfogadását.</p> <p>A Bszt. 41. § (5) bek szerint "(5) Nem minősíthető úgy, hogy a befektetési vállalkozás teljesíti a 110. § szerinti vagy a 40. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségeit abban az esetben, ha az ügyfél vagy az ügyfél nevében eljáró személy kivételével bármely fél számára fizet, vagy bármely díjban vagy jutalékban részesül, vagy bármely nem pénzügyi előnyben részesül vagy nem pénzügyi előnyt nyújt befektetési szolgáltatási tevékenység vagy kiegészítő szolgáltatás biztosításával kapcsolatban, kivéve, ha a kifizetés vagy az előny a) célja, hogy javítsa az érintett ügyfélnek nyújtott szolgáltatás minőségét; valamint b) nem gátolja a befektetési vállalkozást abban, hogy megfeleljen annak a kötelezettségének, amely szerint becsületesen, tisztességesen, szakszerűen és ügyfelei legjobb érdekének megfelelően kell eljárnia."</p> <p>A Bszt. 41. § (7) bek. szerint "(7) Nem tartoznak az (5) bekezdésben meghatározott követelmények hatálya alá azok a kifizetések vagy díjak, amelyek a befektetési szolgáltatási tevékenységek vagy kiegészítő szolgáltatások nyújtását lehetővé teszik, vagy ahhoz szükségesek - pl. őrzési díjak, elszámolási és átváltási díjak, igazgatási illetékek vagy jogi költségek -, és amelyek természetüknél fogva nem eredményezhetnek konfliktusokat a befektetési vállalkozásnak ügyfele érdekében végzett becsületes, tisztességes és szakszerű tevékenységére vonatkozó kötelezettségével kapcsolatban."</p>
MNB álláspontja	A kérdező által hivatkozott Bszt. 41. § (5) és (7) bekezdései a jelen kérdéskör tekintetében nem irányadók, mivel a

befektetési tanácsadást független alapon biztosító, illetve portfóliókezelési szolgáltatást nyújtó befektetési vállalkozás által elfogadható ösztönzőkre a Bszt. 41. § (5) és (7) bekezdéséhez képest speciális szabályrendszer vonatkozik:

A Bszt. 41. § (1) bekezdés b) pontja szerint *„Ha a befektetési vállalkozás arról tájékoztatja az ügyfelet vagy leendő szerződő felet, hogy **a befektetési tanácsadást független alapon biztosítja,***

***b) nem fogadhat el és nem tarthat vissza semmilyen díjat, jutalékot vagy olyan pénzbeli vagy nem pénzbeli juttatást, amelyet valamely harmadik fél vagy egy harmadik fél nevében eljáró személy fizet vagy biztosít az ügyfeleknek nyújtott szolgáltatással összefüggésben.**”*

A Bszt. 41. § (4) bekezdésének első fordulata szerint továbbá *„A befektetési vállalkozás **portfóliókezelés keretében nem fogadhat el és nem tarthat vissza semmilyen díjat, jutalékot vagy olyan pénzbeli vagy nem pénzbeli juttatást, amelyet valamely harmadik fél vagy egy harmadik fél nevében eljáró személy fizet vagy biztosít az ügyfeleknek nyújtott szolgáltatással összefüggésben.**”*

A fenti szabályok alóli, szűk körű kivételeket a Bszt. 41. § (2) és (4) bekezdései határozzák meg.

A Bszt. 41. § (2) bekezdése szerint az (1) bekezdés b) pontja alól kivételt képeznek az olyan kisebb, nem pénzbeli juttatások, *„[a]melyek javíthatják az ügyfélnek nyújtott szolgáltatás színvonalát, és nagyságrendjükénél vagy jellegükénél fogva nem tekinthetők úgy, hogy veszélyeztetnék a befektetési vállalkozás azon kötelezettségének teljesítését, hogy az ügyfél érdekének leginkább megfelelő módon járjon el”*.

A Bszt. 41. § (4) bekezdésének második fordulata szerint a (4) bekezdés első fordulata alól kivételt képeznek az olyan kisebb, nem pénzbeli juttatások, *„[a]melyek javíthatják az ügyfélnek nyújtott szolgáltatás színvonalát, és nagyságrendjükénél vagy jellegükénél fogva nem tekinthetők úgy, hogy veszélyeztetnék a befektetési vállalkozás azon kötelezettségének teljesítését, hogy az ügyfél érdekének leginkább megfelelő módon járjon el, világosan közölni kell, és azok nem tartoznak e bekezdés hatálya alá.”*

A Bszt. Nagykommentárnak a független alapon nyújtott befektetési tanácsadással és portfóliókezeléssel kapcsolatos ösztönzőkre vonatkozó magyarázata szerint *„Független alapú befektetési tanácsadás esetén a függetlenség egyik alapját jelenti az a körülmény, hogy az egyes termékek előállítójával semmilyen szerződéses, „függőségi” viszonyban nem áll a tanácsadást*

végző szolgáltató. **Így a független alapú szolgáltatásnyújtással összefüggésben semmilyen díj vagy egyéb pénzbeli vagy nem pénzbeli juttatás nem fogadható el a szolgáltató részéről (a kisebb mértékű, nem pénzbeli juttatás kivételével, amennyiben azok javíthatják az ügyfélnek nyújtott szolgáltatás színvonalát). Portfóliókezelés esetében pedig - ahogy az a Bszt. 5. §-ához e tevékenységre vonatkozóan írt kommentár is tartalmazza - az ügyfél általános megbízása alapján a szolgáltató kezeli az ügyfélnek a szolgáltatóra bízott pénz- és pénzügyi eszközeit, így a szolgáltatónak az ügyfél érdekeit szem előtt tartva kell e szolgáltatását nyújtania. Mivel ebben az esetben a szolgáltató döntésétől függ, hogy mely eszközökbe történik a befektetés, így szükséges azt biztosítani, hogy e befektetési döntések meghozatalakor a szolgáltató számára ne számítsanak az a körülmény, hogy valamely termékbe történő befektetés után annak kibocsátójától, előállítójától vagy az értékesítéssel összefüggésben más személytől bármilyen pénzbeli vagy nem pénzbeli juttatást kap”.**

Tekintettel tehát a fentiekre, valamint arra, hogy a kérdező által hivatkozott Bszt. 41. § (5) és (7) bekezdéseiben foglaltak jelen kérdéskörben nem irányadók, a független alapon befektetési tanácsadást, illetve portfóliókezelési szolgáltatást nyújtó befektetési vállalkozás (alforgalmazó) által az állampapírok elsődleges forgalmazójától az általa vezetett értékpapírszámlákon nyilvántartott állampapírok állománya alapján kapott jutalék tekintetében az alábbiak együttes fennállását kell megítélni.

A juttatás

- 1) kisebb, nem pénzbeli juttatás-e;
- 2) javíthatja-e az ügyfélnek nyújtott szolgáltatás színvonalát;
- 3) nagyságrendjénél vagy jellegénél fogva nem veszélyezteti-e a befektetési vállalkozás azon kötelezettségének teljesítését, hogy az ügyfél érdekének leginkább megfelelő módon járjon el.

Hangsúlyozandó, hogy a nem független alapon nyújtott befektetési tanácsadás és portfóliókezelés, továbbá az egyéb befektetési/kiegészítő befektetési szolgáltatás nyújtása esetén a forgalmazási tevékenységgel kapcsolatban juttatott/elfogadott juttatás – köztük az állomány alapú forgalmazási díj – vonatkozásában a [3/2017. sz. Q&A-ben](#), az [5/2017. sz. Q&A-ben](#), a [6/2017. sz. Q&A-ben](#), valamint a [7/2018. sz. Q&A-ben](#) foglaltak az irányadók.